

Datum

21 april 2015

Agendapunt

12

Documentnummer

R05S003

Onderwerp

Wet markt en overheid

Raadsvoorstel

Zeewolde

Beoogd effect

Het doel van het voorstel is om de economische activiteiten, die momenteel in het kader van het algemeen belang worden verricht en waarvoor geen integrale kostprijs wordt gevraagd (zie bijlage 1: overzicht van economische activiteiten), ongewijzigd te kunnen voortzetten onder de werking van de Wet markt en overheid.

Beslispunten

1. De volgende economische activiteiten aanwijzen als activiteiten, die plaatsvinden in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid, van de Mededingingswet:
 - Exploitatie binnensportaccommodaties;
 - Exploitatie gemeentelijke begraafplaats;
 - Exploitatie maatschappelijk vastgoed;
 - Exploitatie Aanloophaven.
2. Het besluit met terugwerkende kracht in te laten gaan op 1 juli 2014.

Inleiding

Op 1 juli 2012 is de Wet markt en overheid in werking getreden. De bepalingen van die wet zijn opgenomen in de Mededingingswet (de artikelen 25g tot en met 25m Mededingingswet). De Wet markt en overheid geeft een aantal spelregels die overheidsinstanties zoals gemeenten in acht moeten nemen, als zij economische activiteiten uitvoeren. Het doel van deze wet is om oneerlijke concurrentie tegen te gaan. Voor economische activiteiten die reeds voor 1 juli 2012 werden verricht, gold een overgangstermijn van 2 jaar en is de Wet markt en overheid per 1 juli 2014 in werking getreden. De belangrijkste spelregel is dat de gemeente de integrale kostprijs in rekening moet brengen, wanneer zij een economische activiteit aanbiedt. Daarnaast kent de wet nog drie regels. Zo mag een gemeente een overheidsbedrijf niet bevoordelen ten opzichte van andere bedrijven, tenzij het overheidsbedrijf een publieke taak uitvoert. Verder mag de gemeente gegevens die ze vanuit haar publieke taak verkrijgt niet zomaar gebruiken voor de economische activiteiten. Dat mag alleen als andere organisaties of bedrijven ook over deze gegevens kunnen beschikken. Tot slot mag de

gemeente niet tegelijkertijd de uitvoering van een economische activiteit en het toezicht daarop in één functie verenigen.

Wanneer de economische activiteiten niet tegen minimaal de integrale kostprijs worden aangeboden of niet wordt voldaan aan één van de andere spelregels, is er strijdigheid met de Wet markt en overheid. Een particuliere ondernemer die daarvan last heeft kan daarover klagen bij de Autoriteit Consument en Markt (ACM), die toezichthouder is. De ACM kan dan onderzoek verrichten en eventueel bij overtreding een last onder dwangsom opleggen. Overigens kan ACM ook uit eigen beweging onderzoek doen. De wet kent geen boeteregeling.

Algemeen belang

Op de bovenstaande regels is een uitzondering mogelijk, namelijk als de gemeenteraad een algemeen belang besluit neemt. Als de gemeenteraad vindt dat het algemeen belang zwaarder weegt bij het verrichten van een economische activiteit, dan is de Wet markt en overheid niet van toepassing. Bij het bepalen of er sprake is van een algemeen belang heeft de gemeenteraad veel beleidsvrijheid. Het kan daarom ook voorkomen dat de raad van de ene gemeente vindt dat een bepaalde economische activiteit het algemeen belang dient, terwijl de raad van de andere gemeente dat niet vindt. De gemeenteraad is daar autonoom in. Wel zal per economische activiteit gemotiveerd moeten worden dat het een algemeen belang dient. Daarbij zal het belang van derden (concurrentie/marktwerking) afgewogen moeten worden.

Afbakening

De Wet markt en overheid geldt alleen als de gemeente *zelf* de economische activiteiten verricht. Bij het bevoordelingsverbod, zoals dat op grond van de Wet markt en overheid geldt, moet het gaan om een overheidsbedrijf. Een overheidsbedrijf is een bedrijf, waarbij de gemeente beleidsbepalende invloed heeft. Dit is het geval als het gemeentebestuur meer dan de helft van de bestuurders of toezichthouders van het bedrijf mag benoemen. In andere gevallen geldt het bevoordelingsverbod op grond van de Wet markt en overheid niet. Wel kunnen dan de regels van staatssteun van toepassing zijn.

Argumenten

1. *Met dit besluit, waaraan terugwerkende kracht wordt verleend, kunnen de daarin genoemde activiteiten ongewijzigd worden voortgezet;*
2. *In het overzicht, zoals opgenomen in bijlage 1, is per economische activiteit de motivering gegeven.* Dit overzicht betreft een inventarisatie van de economische activiteiten, die de gemeente Zeewolde verricht. Getoetst is in hoeverre die activiteiten voldoen aan de gedragsregels van de Wet markt en overheid. Voor zover ze niet voldoen is bekeken in hoeverre ze verricht worden in het kader van het algemeen belang. In het algemeen houdt de motivering daarbij in dat het aanbieden van die activiteiten onder de integrale kostprijs die activiteiten (producten of diensten) bereikbaar houdt voor de doelgroep. Het niet aanwijzen van deze activiteiten betekent dat de gedragsregels van de Wet markt en overheid in acht genomen moeten worden en de gemeente minimaal de integrale kostprijs moet vragen, waardoor die activiteiten te duur

kunnen worden of niet meer aantrekkelijk zijn voor de doelgroep.

3. *Op grond van artikel 25h, zesde lid, van de Mededingingswet is de vaststelling of economische activiteiten in het algemeen belang plaatsvinden een bevoegdheid van de raad.*

Kanttekeningen

1. *De aanwijzing van deze economische activiteiten als activiteiten in het kader van het algemeen belang is een voor bezwaar vatbaar besluit.* Derde-belanghebbenden kunnen hiertegen bezwaar aantekenen. Of het besluit daadwerkelijk tot bezwaren zal leiden is de vraag. Dit besluit bestendigt niet anders dan de al bestaande praktijk. Overigens kunnen derde-belanghebbenden (naast bezwaar bij uw raad) ook een klacht indienen bij ACM. In Zeewolde is ACM een onderzoek gestart naar de exploitatie van de Aanloophaven. Dit naar aanleiding van een klacht over die exploitatie van een belanghebbende. Aan ACM is aangegeven dat voor het zomerreces een voorstel wordt gedaan aan uw raad om deze activiteit vast te stellen als een activiteit in het kader van het algemeen belang. ACM is inmiddels van dit voorstel op de hoogte. De resultaten van het onderzoek van ACM naar de exploitatie van de Aanloophaven zijn nog niet bekend.
2. *Het overzicht van de economische activiteiten is geen statisch geheel.* Het kan zijn dat er nieuwe economische activiteiten verricht gaan worden. Per keer zal dan getoetst moeten worden aan de Wet markt en overheid.
3. *Inwerkingtreding met terugwerkende kracht.* Op grond van het overgangsrecht is de Wet markt en overheid voor wat betreft bovengenoemde economische activiteiten formeel sinds 1 juli 2014 van kracht. Het is niet gelukt voor die datum dit algemeen belang besluit in stemming te brengen, omdat de inventarisatie de nodige tijd heeft gevergd en andere zaken, zoals de decentralisaties, meer prioriteit hebben gekregen. Het risico werd gering ingeschat, omdat het om een bestendiging van de bestaande praktijk gaat: er verandert niets in de rechtsposities. Mede gelet hierop wordt voorgesteld het besluit met terugwerkende kracht in te laten gaan op 1 juli 2014. Vanwege de bestendiging van de bestaande praktijk waarbij de belangen van derden niet nadelig worden beïnvloedt door het algemeen belang besluit, leidt dit niet tot strijd met het rechtszekerheidsbeginsel.

Financiën

Niet van toepassing

Communicatie

Het besluit tot aanwijzing van deze activiteiten als activiteiten in het kader van het algemeen belang is een voor bezwaar vatbaar besluit. De bekendmaking daarvan gebeurt door publicatie in Zeewolde Actueel.

Hoofdlijnen uitvoering

Zie hierboven ook onder communicatie. De inventarisatie is geen statisch overzicht. Er kunnen economische activiteiten “bijkomen” of “afvallen”.

Evaluatie

De toets aan de Wet markt en overheid is in feite een continu proces. Er kunnen bijvoorbeeld andere beleidsbeslissingen rond het maatschappelijk vastgoed worden genomen, die van invloed zijn op dit besluit. Ook zal er steeds gekeken moeten worden naar de bevindingen van ACM en andere gemeenten. Voorts kan de invoering van de Wet modernisering vennootschapsbelasting invloed hebben op dit proces. Als gevolg van die wet zullen ook de economische activiteiten van de gemeente tegen het licht gehouden worden.

Burgemeester en Wethouders van Zeewolde,
de secretaris, de burgemeester,

R.C. van Nunspeet G.J. Gorter

De raad van de gemeente Zeewolde,

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 21 april 2015;
gehoord de commissie Bestuur en Middelen d.d. 12 mei 2015;
artikel 25h, vijfde en zesde lid, van de Mededingingswet (Wet markt en
overheid);
gelet op het bij dit besluit behorende overzicht van economische activiteiten;

Besluit

1. de volgende economische activiteiten aan te wijzen als activiteiten die plaatsvinden in het algemeen belang, als bedoeld in artikel 25h, vijfde lid van de Mededingingswet;

- Exploitatie sportaccommodaties;
- Exploitatie gemeentelijke begraafplaats;
- Exploitatie maatschappelijk vastgoed;
- Exploitatie Aanloophaven;

2. Het besluit treedt in werking met ingang van de dag volgende op de bekendmaking ervan en werkt terug tot en met 1 juli 2014.

Aldus besloten door de raad van de gemeente Zeewolde in zijn openbare vergadering van 28 mei 2015.

de griffier,

de voorzitter,

L. van Heezik

G.J. Gorter